

2) Γρουσουζιά 5 Κύπρ. Μακεδ. (Γαλατ. Κολινδρ.) "Εφκειασις πάλι τοῦ 'ουρσουζλίκω' Κολινδρ. Τί καρτιρῆς 'π' τοῦ πονδουνάρ', ὅλον 'ουρσουζλίκω (πονδουνάρ' = ὁ πολὺ κοντὸς ἄνθρωπος) Γαλατ. 3) Λαιμαργία Σάμ. (Μαραθόκ.) 4) Βωμολογία Μακεδ. ('Εράτυρ.)

γρουσουζλίκω ἐπιθ. θηλ. 'ουρσουζλίκω Μακεδ. (Κοζ.)
'Εκ τοῦ οὐσ. γρουσουζλίκι.
Κουτσομπόλα, δολία.

γρουσουζογυναῖκα ἡ, ἀμάρτ. γουρσουζογυναῖκα Κρήτ. (Ζερβιαν. Κίσ.) χρουσουζογυναῖκα Ρόδ.
'Εκ τοῦ ἐπιθ. γρουσουζῆς καὶ τοῦ οὐσ. γυναικα.
Γυνή ὀκνηρά. β) Γυνή ρυπαρά καθ' ἐαυτήν καὶ εἰς τὰ τοῦ οἴκου Κρήτ. (Ζερβιαν. Κίσ.)

γρουσουζοδουλειά ἡ, Πελοπν. (Γαργαλ.) γουρσουζοδουλειά Κρήτ. (Κίσ. κ.ά.) χρουσουζοδουλειά Πελοπν. (Γαργαλ.) χουζουδ'λειά Στερελλ. (Αἰτωλ.)
'Εκ τοῦ ἐπιθ. γρουσουζῆς καὶ τοῦ οὐσ. δουλειά.
1) Πρᾶξις τῆς ὁποίας ἡ ἐκτέλεσις θεωρεῖται ὅτι ἐπιδρᾷ δυσμενῶς εἰς τὴν ἐκβασιν διαφορῶν ὑποθέσεων Κρήτ. (Κίσ.) Πελοπν. (Γαργαλ.): 'Αρχινησες πάλι μὲ τίς γρουσουζοδουλειές σου. 2) Ραδιουργία Στερελλ. (Αἰτωλ.): Τῆρα μὴ σ' φκειάς' κἀνὰ χουζουδ'λειά αὐτός. 3) 'Εργασία πρόχειρος ἄτακτος Κρήτ. (Κίσ.): Δὲ θέλω τσι γουρσουζοδουλειές τση, καλλιά νὰ κάμω τὴ βονγάδα μοταχή μου.

γρουσουζόκαιρος ὁ, ἀμάρτ. γουρσουζόκαιρος Κρήτ. (Κίσ.) χρουσουζόκαιρος Ρόδ. γρουσουζοκαίρης Πελοπν. (Γαργαλ.)
'Εκ τοῦ ἐπιθ. γρουσουζῆς καὶ τοῦ οὐσ. καιρός.
Καιρὸς ἄστατος, ἀτμοσφαιρική κατάσταση δυσάρεστος προκαλοῦσα ἀνίαν ἐνθ' ἄν.: Μᾶς ἐκλεισε ὁ γρουσουζοκαίρης ἓνα μῆνα'ς τὸ χωριὸ Πελοπν. (Γαργαλ.) Μὲ τοῦτονε τὸ γουρσουζόκαιρο θά-ν' ἀπομείνουνε οἱ ἐλιές ἀμάζωχτες ὀφέτος Κρήτ. (Κίσ.)

γρουσουζοκλέφτης ὁ, ἀμάρτ. γουρσουζοκλέφτης Δ. Κρήτ.
'Εκ τοῦ ἐπιθ. γρουσουζῆς καὶ τοῦ οὐσ. κλέφτης.
'Ο ζωοκλέπτης, ὁ κλέπτης μεμονωμένου ζώου, διὰ νὰ φάγη αὐτὸ καὶ ὄχι διὰ νὰ τὸ πωλήσῃ. Συνών. κοπερίτης.

γρουσουζόκορμος τό, ἀμάρτ. χρουσουζόκορμος Ρόδ.
'Εκ τοῦ ἐπιθ. γρουσουζῆς καὶ τοῦ οὐσ. κορμί.
'Ανθρωπος ἐλεεινοῦ χαρακτήρος. Συνών. γρουσουζό-πραμα.

γρουσουζόπαιδο τό, Πελοπν. (Κίτ.) χρουσουζόπαιδο Ρόδ.
'Εκ τοῦ ἐπιθ. γρουσουζῆς καὶ τοῦ οὐσ. παιδί.
1) Παιδίον ἀτυχές, δυστυχησμένον Πελοπν. (Κίτ.): Τί θὰ κάμῃ τὸ γρουσουζόπαιδο τώρα ποὺ ἔμεινε ὀρφανό; 2) Παιδίον ἄτακτον ἢ ὀκνηρὸν Ρόδ.

γρουσουζόπραμα τό, ἀμάρτ. χρουσουζόπραμα Ρόδ.
'Εκ τοῦ ἐπιθ. γρουσουζῆς καὶ τοῦ οὐσ. πρᾶμα.
Γρουσουζόκορμος, τὸ ὅπ. βλ.

γρουσουζουλεύω ἐνιχ. 'ουρσουζ'λείω "Ηπ. (Κουκούλ.)
'Εκ τοῦ οὐσ. γρουσουζοιυά.
Γρουσουζεύω 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: Δὲν εἶν' ἀνάγκ' νὰ τοὺν γιλάς τοὺν ἄλλον, τ'ν 'ουρσουζ'λείς τότε τὴ δ'λειά σου κι δὲ σ' βγαίῃ γιὰ καλὸ Κουκούλ.

γρουσουζουλιά ἡ, γουρσουζ'λιά "Ηπ. (Ζαγόρ.) γρουσουζ'λιά 'Αλόνν. "Ηπ. (Ζαγόρ.) Θεσσ. (Δομοκ. Πολυνέρ.) Μεγαν. Στερελλ. (Σπάρτ.) γρουσουλιά "Ηπ. (Δερβίτσ.) χρουσουζουλιά "Ηπ. (Μαργαρίτ. Πάργ. Τσαμαντ.) Πελοπν. (Καλάβρυτ.) 'ουρσουζ'λιά "Ηπ. (Ζαγόρ. Κουκούλ.) Μακεδ. (Δεσκάτ.) — Δ. Βουτυρ., Εἴκοσι Διηγ. 2 χορζουζιλιά "Ηπ. χ'σουζ'λιά Λέσβ.
'Εκ τοῦ ἐπιθ. γρουσουζῆς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οιυά:

1) Γρουσουζιά 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: Διᾶκε ἡ κονκουβάγια κ' ἔκραξε 'ς τὸ κονάκι σου κακὸ σημάδι εἶναι χρουσουζουλιά "Ηπ. (Μαργαρίτ.) Χρουσουζουλιά τό 'χει νὰ τοῦ περάσῃ μαῦρος γάττος ἀπὸ μπροστὰ τὸ πρῶι ποὺ κινᾷ γιὰ ψάρεμα "Ηπ. (Πάργ.) Τοῦ φίδ', οὐ λαγός, ἡ γάττα κι οὐ παππᾶς, ἅμα τ'ς προτονιδῆς τοῦ προυί, ἔχ'νι γρουσουζ'λιά Θεσσ. (Πολυνέρ.) "Οταν λαλήῃ ἡ κόττα, εἶναι γρουσουζουλιά 'ς τὸ σπῖτι "Ηπ. (Δερβίτσ.) "Αμα σπᾶς' κατρέφτ'ς, εἶνι γρουσουζ'λιά 'Αλόνν. Δὲν εἶδεις 'ουρσουζ'λιά φέτους, νὰ μᾶς ἀπουρρίζουν τόσα γίδια! "Ηπ. (Κουκούλ.) "Αμα τοὺν βρῶ αὐτὸν μπροστὰ μ', τό 'χου μιγάλ' 'ουρσουζ'λιά αὐτόθ. Δὲν γάῃ νὰ τοῦ κρύψῃς, εἶνι γουρσουζ'λιά "Ηπ. (Ζαγόρ.) 2) Κακοτυχία, ζημία "Ηπ. (Ζαγόρ.) — Δ. Βουτυρ., ἐνθ' ἄν.: Μιγάλ' Παρασκευή, νὰ μὴ κᾶν' τέτωια 'ουρσουζ'λιά! Ζαγόρ.

γρουσουζοχροινά ἡ, ἐνιχ. γουρσουζοχροινά Κρήτ. (Κίσ. κ.ά.) γουρσουζοχροινέ Κρήτ.
'Εκ τοῦ ἐπιθ. γρουσουζῆς καὶ τοῦ οὐσ. χροινά.
'Ετος ἀφορίας, δυστυχίας ἐνθ' ἄν.: Τότε θὰ εἶναι γουρσουζοχροινέ γιὰ τὸ κουράδι καὶ θὰ ἀρχίσουν νὰ ρίχνουν (τὰ αἰγοπρόβατα θὰ ἀρχίσουν νὰ γεννοῦν προώρως, νὰ πᾶσχουν ἀποβολὴν) Κρήτ. 'Ετέθωια γουρσουζοχροινά ὀφέτος! Σταλιά νερό δὲν ἔβγαλε, νὰ χαθοῦνε θέλει κ' οἱ γι-ἀθροῦποι καὶ τὰ ὀζά! Κρήτ. (Κίσ.)

γρούτα ἡ, Κύπρ. Πόντ. ('Ινέπ.)
Τὸ Βυζαντ. γρούτα, τὸ ὅπ. ἐκ τοῦ Λατιν. grutum.
1) Χυλὸς ἐκ χονδραλεσμένου σίτου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνιμείχθη καὶ ποσότης τις ἀλεύρου Κύπρ.: Παροιμ.
'Αντὰν ἔτρωες τὴν γρούταν, | 'ς ἦεν ἀθ-θυμᾶσαι τοῦτα (ὅταν ἔτρωγες τὴν γρούταν, ἔπρεπε νὰ ἐνθυμῆσαι ταῦτα ἐπὶ τῶν ὑφισταμένων τὰς δυσἀρέστους συνεπείας ἀπερισκέπτου πράξεώς των). β) Χυλῶδες παρασκευάσμα ἐξ ἀλεύρου, εἶδος σούπας Πόντ. ('Ινέπ.) Διὰ τὴν σημασ. πβ. Λεξ. Ζωναρ. εἰς τὴν λ. ἀθάρα: «ἄλευρον ἐψημένον. λέγει δὲ τὴν γρούτην, ὡς οἶμαι». 2) Χυλῶδες γλύκισμα ἐξ ἀλεύρου καὶ γλεύκους, εἶδος μουςταλενριᾶς, ἡ ἐξ ἀλεύρου καὶ μέλιτος ἢ σταφίδος Κύπρ.: Σήμερα ἔκαμα γρούτα, ἀλλὰ 'ἐν τὴν ἐξώρτωσα (= δὲν τὴν πέτυχα, ἀπέτυχον κατὰ τὴν παρασκευὴν τῆς). Συνών. γρουτέλα.

γρουτάρης ὁ, Κύπρ.
Τὸ Βυζαντ. γρουτάρης, διὰ τὸ ὅπ. βλ. Μαχαιρ.)ἐκδ. R. Dawkins) 1,86 «ἐγίνην γρουτάρης καὶ ἐγύριζεν εἰς τὰ χωρία».

Ὁ κατασκευαστής ἢ πωλητής γλυκυσμάτων ἢ ἄλλων μικρῆς ἀξίας πραγμάτων, ὁ μικροπωλητής: Ἦρτεν ὁ γρουτάρης ὑπὸ τὸ Τρίκωμον.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ὁ γρουτάρη καὶ ὡς τοπων. Κύπρ.

γρουτάρικον τό, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ρ ο υ τ ἄ ρ η ς.

Τὸ μέρος ὅπου πωλοῦνται μικρὰ καὶ εὐτελεῖ πράγματα.

γρουτέλα ἡ, ἀμάρτ. γρουτζέλα Θράκ. (Αὐδήμ.) κουρτζέλα Θράκ. ξ'τέλα Θράκ. (Αὐδήμ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ρ ο ὑ τ α καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -έ λ α.

Χυλῶδες γλύκισμα ἐξ ἀλεύρου καὶ γλεύκους, ἐπιπασσόμενον διὰ τριμμάτων καρύων ἢ ἀμυγδάλων ἐνθ' ἄν.: Ἔστ'λε ξ'τέλα σ' νύφ'. Αὐδήμ. Συνών. γ ρ ο ὑ τ α 2, ζ υ μ α ρ ο - π α π π ο ὑ δ α.

γρούτς σύνθηθ. γρούτσα σύνθηθ. καὶ Πόντ. γρούτσου ἐνιαχ.

Λέξις ἡχομιμητική.

1) Ἐπὶ τοῦ ἤχου τοῦ παραγομένου ὑπὸ ζώων τρωγόντων σκληρὰν τροφήν σύνθηθ. καὶ Πόντ.: Γρούτς γρούτς, μὴν ὦρα τί τρώει ἐκεῖνο τὸ ποντίκι πίσω ἀπὸ τὸ μπαούλο; σύνθηθ. Συνών. κ ρ ῖ τ ς. 2) Ἐπὶ τῆς φωνῆς τῶν χοίρων σύνθηθ. Συνών. γ κ ο ὑ τ ς. 3) Ἐπὶ τοῦ ἤχου τοῦ παραγομένου δι' ὀξέος ὀργάνου, ἰσχυρῶς συρομένου ἐπὶ τινος ἐπιφανείας σύνθηθ. : Τοῦ τραβάει, γρούτς, μὴ μὲ τὰ νύχια καὶ τοῦ μαδάει τὸ πρόσωπο σύνθηθ. Γρούτς, μὴ μὲ τὸ σονγιά, τοῦ σκίζει τὸ παντελόνι σύνθηθ. || Ἄσμ.

Νὰ κ' ἡ μπάρμπας ἀπὸ πέτρα|γράτσα γρούτσα τῇ μαχαίρᾳ Εὐβ. (Ἀγία Ἀνν.) Συνών. γ ρ ἄ τ ς, χ ρ ο ὑ τ ς.

γρουτσέλα ἡ, ἀμάρτ. γρουτζέλα Σάμ. γουρτζέλα Θράκ. (Αἶν.) Λῆμν. γουτζέλα Σαμοθρ.

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ρ ο υ τ σ έ λ ι.

1) Τὸ νεαρὸν θῆλυ τοῦ χοίρου, ἡ μικρὰ ὥς ἐνθ' ἄν.: Σφάξαμ' τ' γουρτζέλα μας καὶ λιγδώσαμ' κουμμάτ' τ' γ'λιά μας (κουμμάτ' = ὀλίγον) Λῆμν. Συνών. π λ α τ ῖ ν α. 2) Εἶδος θαλασσίου κοχλίου, ἡ χοιρίνη τῶν ἀρχαίων Σαμοθρ. Συνών. γ ο υ ρ ο υ ν ῖ τ ς α 3. 3) Τὸ ζῶον Γλομερίς (Glomeris) τῆς οἰκογ. τῶν Μυριαπόδων (Millepedi) Θράκ. (Αἶν.) Συνών. εἰς λ. γ ο υ ρ ο υ ν ῖ τ ς α 2. 4) Τὸ ὅστωον τῆς κάτω σιαγόνης Λῆμν. 5) Μεταφ., εἶδος παιδιᾶς, κατὰ τὴν ὁποίαν δύο παῖκται, κρατοῦντες ἐκάτερος κυρτὴν κατὰ τὸ ἐν ἄκρον ράβδον καὶ ἰστάμενοι ἐκατέρωθεν ἀνοιγέντος εἰς τὸ ἔδαφος κοιλώματος, προσπαθοῦν, ὁ μὲν νὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τοῦ κοιλώματος μικρὰν σφαῖραν ἢ «κουκουνάραν», ὁ δὲ νὰ κρατήσῃ ταύτην εἰς τὸ κοίλωμα Λῆμν. Συνών. γ ο υ ρ ο ὑ ν α 10, γ ο υ ρ ο υ ν ῖ τ ς α 7.

γρουτσελάκι τό, ἀμάρτ. γρουτζιλάκ' Σάμ.

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ρ ο υ τ σ έ λ ι διὰ τῆς ὑποκορ. καταλ. -ά κ ι.

Ὁ μικρὸς χοῖρος. Συνών. γ κ ο υ τ σ ι ν ἄ κ ι, γ κ ο υ τ σ ῖ ν ι, γ κ ο υ τ σ ι ν ο ὑ δ ι, γ κ ο υ τ σ ι ν ο ὑ λ ι, γ ο υ ρ ο υ ν ἄ κ ι, γ ο υ ρ ο υ ν ὀ π ο υ λ ο, γ ο υ ρ ο υ ν ο ὑ λ ι.

γρουτσελέλι τό, ἀμάρτ. γρουτζιλέλ' Θράκ. (Αἶν.)

Ὑποκορ. τοῦ γ ρ ο υ τ σ έ λ ι.

Ὁ μικρὸς χοῖρος, χοιρίδιον, δέλφαξ. Συνών. βλ. εἰς λ. γ ρ ο υ τ σ ε λ ἄ κ ι.

γρουτσέλι τό, ἀμάρτ. γρουτζέλι Α. Θράκ. Εὐβ. (Αὐλωνάρ.) γρουτζέλ' Θράκ. Μακεδ. (Γιδ.) Σάμ. γουρτζέλι Σκυρ. γουρτζέλ' Θράκ. (Αἶν.) Λῆμν. γκουρτζέλ' Εὐβ. (Κάρυστ.) Μακεδ. (Ἀγιος Νικόλ. Ἀρν. Γαλάτιστ.) γουρτζέλ' Σαμοθρ. γ'τζέλ' Σαμοθρ.

Ἐκ τῆς λ. γ ρ ο ὑ τ ς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -έ λ ι.

1) Ὁ μικρὸς χοῖρος, χοιρίδιον ἐνθ' ἄν.: Ἡ σκρόφα μας ἔκαμε ἐννιὰ γουρτζέλια Σκυρ. Τσ'μῶνται ἀράδα ἀράδα σὰ γουρτζέλια αὐτόθ. || Παροιμ. Τοῦ γουρτζέλ', καὶ τ' μύτη τ' νὰ τοῦ κόψ'ς, πάλι θὰ γουρ'νίξ' (τὰ ἐκ φύσεως γνωρίσματα ἢ ἐλαττώματα δὲν ἀποβάλλονται) Λῆμν. Τοῦ γουρτζέλ', καὶ τ' μύτη τ' νὰ κόψ'ς, θὰ κ'φώρ' (= θὰ σκάπτῃ) αὐτόθ. || Ἄσμ.

Τοῦ πιδί μ' μέσα 'ς τοῦ ρέμα | χόριβι μὲ τὰ γουρτζέλια Σάμ. Συνών. βλ. εἰς λ. γ ρ ο υ τ σ ε λ ἄ κ ι. 2) Τὸ ζώοφιον Ἰουλος (Iulus) τῆς οἰκογ. τῶν Μυριαπόδων (Millepedi) Σαμοθρ.

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Γουρτζέλης Λῆμν.

γρουτσελιά ἡ, ἀμάρτ. γουρτζιλιὰ Λῆμν.

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ρ ο υ τ σ έ λ ι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ι ἄ.

1) Δέρμα χοίρου. 2) Μεταφ., ἀγενὴς συμπεριφορά, κτηνώδης πρᾶξις: Μὴ γὰρ'ς γουρτζιλιές! Συνών. γ ο υ ρ ο υ ν ι ἄ.

γρουτσελοκούμασο τό, ἀμάρτ. γουρτζιλουκούμασου Λῆμν.

Ἐκ τῶν οὗς. γ ρ ο υ τ σ έ λ ι καὶ κ ο υ μ ἄ σ ι.

Χοιροστάσιον. Συνών. βλ. εἰς λ. γ ο υ ρ ο υ ν ο κ α λ ῖ β α.

γρούτσελος ὁ, ἀμάρτ. γούρτζιλους Λῆμν.

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ρ ο υ τ σ έ λ ι, μεγεθυντικῶς.

Χοῖρος, γ ο υ ρ ο ὑ ν ι.

γρουτσελούδι τό, ἀμάρτ. γρουτζιλούδ' Θράκ. (Αἶν.) γουρτζιλούδ' Μακεδ. (Σταν.) γουρτζ'λούδ' Λῆμν.

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ρ ο υ τ σ έ λ ι καὶ τῆς ὑποκορ. παραγωγ. καταλ. -ο ὑ δ ι.

Ὁ μικρὸς ἢ ὁ νεογέννητος χοῖρος, χοιρίδιον, ἐνθ' ἄν.: Τί νὰ δ' βάν'νε κοδὰ αὐτὴν δ' γοπέλα; Νὰ δ' βάν'νε κ'ταβούδ' καὶ γουρτζ'λούδ' ἢ κ'ταβούδ' καὶ καττούδ'; Λῆμν.

γρῦ κοιν. κρῦ Κύπρ.

Τὸ ἀρχ. μόρ. γ ρ ῦ.

1) Ἡ φωνὴ τοῦ χοίρου πολλαχ. || Παροιμ. Ἀπὸ τὸ γουρούνι γρῦ θ' ἀκούσῃς (ἀπὸ κακὸν ἄνθρωπον κακὸν θὰ ἀναμένῃς) Πελοπν. (Γορτυν.) Συνών. γρούτς. 2) Ἐπὶ ἀνθρώπων, ἐλαχιστοτάτη φωνή, πάντοτε εἰς ἀρνητικὰς ἐκφράσεις κοιν.: Τοῦ δίνει νιὰ μὲ τὸ γιαταγάνι, ποὺ δὲν πρόφτασε νὰ κάρῃ γρῦ (τὸν ἀφῆκε ἄπνουν) Πελοπν. (Κυνουρ.) Τοῦ 'δωκα μίνια 'ς τὴν ἀκούτη, ποὺ δὲν εἶπε γρῦ Πελοπν. (Γαργαλ.) Οὔτε γρῦ 'ἐν ἔκαμε Εὐβ. (Κύμ.) Μὴ βγαίνῃς γρῦ! Μέγαρ. || Φρ. Δὲν εἶπε - δὲν ἔβγαλε - δὲν ἔκαμε γρῦ (δὲν εἶπε οὐδὲ λέξιν, δὲν ἐξέφερεν οὐδὲ γογγυσμόν) κοιν. Συνών. φρ. Δὲν εἶπε λέξιν, δὲν ἔβγαλε ἄχνα - μι λ ῖ ἄ - τ σ ι μ ο υ δ ῖ ἄ, δὲν ἔκαμε κίχ. || Γνωμ. Ὁ τοῦ ἀνόητου τ' ἀφτί | οὔτε λόγο οὔτε γρῦ (εἰς τὸν ἀνόητον ἄνθρωπον δὲν πρέπει νὰ λέγῃ κανεὶς οὔτε λέξιν, διότι κινδυνεύει νὰ ἐκτεθῇ) Πελοπν. (Βραχυν. Λάστ.) 2) Μεταφ., ἀντὶ τῶν ἐπιρρ. τ ῖ π ο τ ε, κ α θ ὅ λ ο υ κοιν.:

